

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi ennakkoperintälain
muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että verohallitukselle annettu valtuus määrätä ennakonpidätyksen toimittamistavasta eläkkeiden ja veronalaisten sosiaalietuuksien osalta ulotettaisiin koskemaan myös palkkaa ja palkan luonteisia suorituksia. Samalla ennakkoperintälaista poistettaisiin eräitä ennakonpidätyksen toimittamistapaa ja määrää koskevia lähinnä teknislouonteisia määräyksiä, joista päättäminen olisi vastaisuudessa verohallituksen asiana. Tarkoituksena on ensi

vaiheessa eläkkeensaajien osalta luopua palkkatulojen jakamisesta pää- ja sivutuloihin ja siirtyä näille verovelvollisille määrättävän henkilökohtaisen pidätysprosentin käyttämiseen. Samalla luotaisiin tulevaisuutta varten nykyistä paremmat perusedellytykset ennakkoperinnän ja lopullisen verotuksen vastaavuuden parantamiselle. Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1983 alusta lukien.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Ennakkoperintälain (418/59) mukaan ennakonpidätys palkasta toimitetaan eri tavalla siitä riippuen, onko kysymys pää- vai sivutulosta. Ennakkoperintälain 11 §:n (610/79) mukaan ennakonpidätys päätoimesta saadusta palkasta on toimitettava verokirjaan merkityn ennakonpidätystunnuksen ja muun verokirjassa olevan pidätystä koskevan määräyksen mukaan. Lain 11 a §:n (610/79) mukaan ennakonpidätys muusta kuin päätoimesta saadusta palkasta on toimitettava asetuksella säädettyään prosenttiluvun mukaan, joka ei saa olla suurempi kuin 50. Sivutulosten ennakonpidätysprosentista on säädetty ennakkoperintäasetuksen 4 §:ssä (1055/79). Asetuksessa säädettyistä prosenttiluvuista voidaan kuitenkin

poiketa ja ennakonpidätys toimittaa verohallituksen määräämällä tavalla henkilökohtaista prosenttilukua käyttäen.

Ennakkoperintälain 14 §:n (482/81) 1 momentin mukaan verohallitus määrää, miten ennakonpidätys on toimitettava lain 5 §:ssä tarkoitetuista suorituksista. Näitä ovat eläkkeet ja vuoden 1982 alusta lukien veronalaisiksi tulleet sosiaalietuudet eli sairausvakuutuslain mukaiset päivä- ja äitiysrahat sekä tapaturma- ja liikennevahinkoturvan nojalla maksettavat korvaukset. Mainitun 14 §:n 2 momentin mukaan valtiovarainministeriön asiana on antaa määräykset siitä, miten ennakonpidätys on toimitettava kausiluontoisesta työstä suoritettavasta palkasta, lomakorvauksesta sekä palkasta, joka vain osittain maksetaan säännöllisin väliajoin. Tämän nojalla valtiovarainminis-

teriö on antanut päätöksen (426/80), joka koskee muun muassa lomakorvauksen, lomaltapaluurahan ja lomarahen ennakonpidätystä. Valtiovarainministeriö voi ennakoperintälain 6 §:n 3 momentin nojalla määrätä myös, että ennakonpidätys jätetään toimittamatta mainitun lainkohdan 1 momentissa tarkoitetuista suorituksista.

2. Ehdotetut muutokset ja niiden syyt

Vuoden 1983 alusta lukien kansaneläkkeen pohjaosa ja lisäosa tulevat veronalaiseksi tuloksi. Tätä koskeva tulo- ja varallisuusverolain muutos (111/82) merkitsee myös kaikkien eläketulojen verotuskohtelun yhtenäistämistä. Samalla pienten eläketulojen verotusta lievennetään siten, ettei pelkästä kansaneläkkeestä tai sen suuruisesta muusta eläketulosta mene veroa. Tämä toteutetaan valtion- ja kunnallisverotuksessa myönnettävien erityisten eläketulovähennysten muodossa.

Eläketulovähennysten suuruuteen vaikuttavat sekä verovelvollisen eläketulot että muut, esimerkiksi palkka- ja yrittäjätulot. Tämän vuoksi ennakoperinnän vastaavuus edellyttää verovelvollisen kokonaistulojen huomioon ottamista ja useassa tapauksessa poikkeamista pidätystaulukoista sekä ennakonpidätyksen toimittamista siten, että eläketulovähennysten vaikutukset voidaan ottaa mahdollisimman tarkoin huomioon. Ennakonpidätysjärjestelmää koskevia määräyksiä on myös voitava mahdollisimman nopeasti ja joustavasti muuttaa silloin, kun ennakonpidätyksen määrään vaikuttavissa tekijöissä tapahtuu muutoksia. Tämän vuoksi ei ole tarkoituksenmukaista sisällyttää ennakonpidätysjärjestelmää koskevia yksityiskohtaisia määräyksiä lakiin, vaan verohallitukselle olisi syytä antaa mahdollisimman laajat valtuudet määrätä ennakonpidätyksen toimittamistavasta ja suuruudesta. Tämä periaate onkin toteutettu ennakoperintälaissa siltä osin kuin on kysymys eläketuloista ja sosiaalietuuksista. Sitä vastoin palkkatulojen osalta lakiin sisältyvät edelleenkin yksityiskohtaiset määräykset siitä, miten ennakonpidätys toimitetaan pää- ja sivutulosta. Eläketulojen ennakonpidätysjärjestelmän kehittäminen edellyttää kuitenkin luopumista tästä jaotuksesta silloin, kun on kysymys sekä palkka- että eläketulosta saavasta

henkilöstä. Toisaalta pitkällä tähtäyksellä vastaava ennakonpidätysjärjestelmän muutos on tarpeen toteuttaa myös muiden palkansaajien ennakoperinnässä. Tämän vuoksi ehdotetaan, että verohallitukselle annettaisiin valtuudet määrätä ennakonpidätyksen toimittamistavasta ja suuruudesta palkkatulojen sekä ennakoperintälain 6 §:ssä tarkoitettujen suoritusten osalta. Samalla laissa luovuttaisiin palkkatulojen jaottelemisesta pää- ja sivutuloihin.

Verohallituksen valtuuksien lisääminen ehdotetulla tavalla helpottaa lainsäädännössä tapahtuvien muutosten huomioon ottamista ennakoperinnässä ja parantaa yleisesti mahdollisuuksia käyttää ennakoperintäjärjestelmän kehittämisessä nopeasti ja joustavasti hyväksi teknisen kehityksen antamia mahdollisuuksia. Tällä tavoin luodaan nykyistä paremmat edellytykset ennakoperinnän ja lopullisen verotuksen vastaavuuden parantamiselle. Tähän suuntaan vaikuttavien uudistusten tarpeellisuutta kuvastaa se, että esimerkiksi vuodelta 1980 toimitetussa verotuksessa veronpalautusten määrä oli 2,2 miljardia markkaa ja vastaavasti jälkikannossa maksettavat verot olivat 1,6 miljardia markkaa. Uudistuksen tarkoituksena on kuitenkin ensi vaiheessa mahdollistaa vain ne eläkkeensaajien ennakonpidätysjärjestelmän muutokset, joita kansaneläkeuudistus edellyttää.

3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Ehdotetun uudistuksen antamien valtuuksien nojalla toteutettavaksi aiottu eläketulojen ennakoperintäjärjestelmä parantaisi ennakoperinnän vastaavuutta. Nykyiset kaavamaiset sivutulosten ennakonpidätysprosentit näet johtaisivat pientä eläkettä ja pieniä sivutuloloja saavilla liian suureen ennakonpidätykseen ja korkeimmilla tulotasolla taas alipidätykseen, kun otetaan huomioon palkkatulojen eläketulovähennyksiä pienentävä vaikutus ja kansaneläkkeen pääsääntöinen ennakonpidätysvapaus.

Esityksellä ei sitä vastoin ole merkittäviä vaikutuksia hallinnon kustannuksiin tai organisaatioon, sillä verohallitukselle nyt delegoidut tehtävät eivät sinänsä edellytä lisähenkilökunnan palkkaamista. Verohallitukselle on tähänkin asti merkittävältä osin kuulunut ennakoperintää koskevien yksityiskohtaisten määräysten ja ohjeiden antaminen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Ennakkoperintälaki

11 §. Säännöksen mukaan verohallitus määrisi miten ennakkonpidätys on toimitettava palkasta, eläkkeestä, veronalaisista sosiaalietuuksista, palkkaturvalain (649/73) mukaisista suorituksista sekä ennakkoperintälain 6 §:ssä tarkoitetuista suorituksista. Näitä ovat sellaiset palkkiot, joista on toimitettava ennakkonpidätys, mutta jotka eivät ole palkkaa. Palkaksi luetaan sitä vastoin lomarahaa, lomakorvaus ja lomaltapaluu-rahaa. Valtiovarainministeriöllä säilyisi kuitenkin edelleen ennakkoperintälain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettu valta määrätä eräiden suoritusten ennakkonpidätyksenalaisuudesta ja ennakkonpidätyksen toimittamatta jättämisestä lainkohdan 1 momentin 1—4 kohdissa tarkoitetuista suorituksista.

Lainkohdan toisen lauseen mukaan verohallituksen tulisi ennakkonpidätysperusteita määrätessään pyrkiä ennakkoperinnän ja lopullisen verotuksen mahdollisimman tarkkaan vastaavuuteen. Säännös vastaa asiallisesti 12 §:n 2 momentin tähänastista sisältöä. Pykälän kolmannessa lauseessa olisi nykyiseen 11 b §:ään sisältyvä säännös, jonka mukaan ennakkonpidätystä ei ole toimitettava rahana maksettavan palkan määrää suurempana.

11 a §. Säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska palkkatulojen pää- ja sivutulajaotuksesta laissa luovuttaisiin. Muutos merkitsisi myös sitä, ettei lakiin enää sisältyisi säännöstä pienimmästä tulosta, josta ennakkonpidätys voidaan toimittaa. Tätä koskevat määräykset antaisi vastaisuudessa verohallitus.

11 b §. Säännös ehdotetaan kumottavaksi, koska ensimmäisessä lauseessa oleva määräys sisältyisi ehdotettuun 11 §:ään ja koska toisessa lauseessa oleva tekniseluonteinen määräys sisällytettäisiin vastedes verohallituksen päätökseen.

12 §. Lainkohdan ensimmäinen momentti ehdotetaan kumottavaksi, sillä sen sisältämien teknisten määräyksien antaminen kuuluisi vastaisuudessa verohallitukselle. Toisessa momentissa ilmaistu vastaavuusperiaate sisältyy ehdotettuun 11 §:ään. Pykälään jäisi sitä vastoin nykyistä 3 momenttia vastaava säännös verohallituksen valtuudesta määrätä ennakkonpidä-

tys toimitettavaksi vuoden alussa enintään maaliskuun loppuun asti edellisiksi vuodeksi vahvistettujen veroperusteiden mukaan. Tämä olisi tarpeen, koska vuosittain muun muassa eläkkeiden ennakkonpidätyksessä joudutaan tammikuussa soveltamaan vanhoja perusteita sen vuoksi, että tammikuun eläkkeet lasketaan pääasiassa jo joulukuun alkupuolella, jolloin uudet veroperusteet eivät vielä ole käytettävissä. Muita säännöksessä mainittuja erityisiä syitä poiketa ennakkonpidätyksessä verovuonna sovellettavista veroperusteista olisi esimerkiksi veroperusteita koskevan lainsäädännön vahvistamisen viivästyminen.

Lainkohdan toisessa momentissa annettaisiin verohallitukselle mahdollisuus määrätä tietyistä suorituksista ennakkonpidätys toimitettavaksi suorituksen suuruuden mukaan määräytyvän prosenttiluvun mukaan, vaikka ennakkonpidätys ei tällöin johtaisikaan niin tarkkaan vastaavuuteen kuin 11 §:n pääsääntö edellyttää. Ennakkonpidätyksen yläraja olisi näissä tapauksissa 50 prosenttia kuten nykyisinkin. Yläraja ei koski henkilökohtaisen prosenttiluvun mukaan määräytyvää ennakkonpidätystä, jonka määrää rajoittaisi vain 11 §:ssä säädetty vastaavuusperiaate. Käytännössä 2 momentin säännös antaisi verohallitukselle mahdollisuuden soveltaa nykyisiä sivutulojen, lomakorvausten ja muiden vastaavien suoritusten kaavamaisia ennakkonpidätysperusteita myös vastaisuudessa.

13 §. Lainkohdassa olisivat säännökset siitä, miten yksittäistä verovelvollista koskevat ennakkonpidätysmääräykset annetaan. Säännöksen mukaan verokirja säilyisi edelleen ensisijaisena ennakkonpidätysohjeena. Sitä ei kuitenkaan annettaisi, jos ennakkonpidätystä varten tarvittavat tiedot on verohallituksen määräyksestä annettu suoraan ennakkonpidätyksen toimittavalle suorituksen maksajalle. Nämä tilanteet tulevat teknisen kehityksen myötä yleistymään.

14 §. Lainkohta ehdotetaan kumottavaksi, koska sen sisältämien tekniseluonteisten määräysten antaminen kuuluisi vastaisuudessa verohallitukselle.

15 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 2 momentti, 18 ja 51 §. Näihin lainkohtiin ehdotetaan tehtäväksi 11 a ja 11 b §:ien kumoamisesta johtuvat tekniset korjaukset. Asiasisällöltään lainkohdat säilyisivät ennallaan.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ennakkonpidätystä koskevien yksityiskohtaisten teknisten määräysten poistaminen laista ja siirtäminen verohallitukselle edellyttää myös ennakkoperintäasetuksen tarkistamista eräiltä osin. Niinpä pää- ja sivutulajaottelun poistaminen laista edellyttää ennakkoperintäasetuksen 3 §:n, jossa on päätoimesta saadun tulon määritelmä, kumoamista. Samoin sivutulojen ennakkonpidätysprosentteja koskeva 4 § on tarkoitus kumota ja vastaavat säännökset sisällyttää verohallituksen päätökseen. Myös eräisiin muihin asetuksen pykäliin olisi tehtävä uudistuksen edellyttämät tekniset korjaukset.

Verohallituksen tarkoituksena on vuoden 1983 ennakkoperinnässä käyttää uudistuksen antamia valtuuksia eläkkeensaajien ennakkonpidätysjärjestelmän kehittämisessä siten, että ennakkonpidätys toimitettaisiin sekä eläketuloista että eläkkeensaajan palkkatuloista henkilökoh-
 taisen pidätysprosentin mukaan. Pidätysprosentti olisi sama kaikista eläketuloista lukuun ottamatta kansaneläkettä, josta ennakkonpidätystä ei yleensä toimitettaisi. Kansaneläke otettaisiin kuitenkin huomioon henkilökoh-
 taista pidätysprosenttia laskettaessa. Palkkatulojen henkilö-

kohtainen pidätysprosentti määrättäisiin kokonaistulojen perusteella eläketuloista toimitettava ennakkonpidätys huomioon ottaen. Ennakkonpidätysjärjestelmä muuttuisi tosiasiallisesti vain niiden henkilöiden kohdalla, jotka ovat saaneet sekä palkka- että eläketuloa. Sen sijaan muiden palkansaajien ennakkonpidätysjärjestelmä ja sitä koskevat määräykset on tarkoitus vuonna 1983 säilyttää nykyisellään. Nykyisin laissa olevat säännökset sisältyisivät näin ollen verohallituksen päätökseen.

Luonnos palkka- ja eläketulojen ennakkoperintäjärjestelmää koskevaksi verohallituksen päätökseksi on tämän esityksen liitteenä.

3. Voimaantulo ja soveltaminen

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1983. Sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin olisi voitava ryhtyä ennen lain voimaan tulemistä. Näin ollen ennakkonpidätyksen toimittamista koskeva verohallituksen päätös olisi mahdollista antaa jo ennen mainittua ajankohtaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

ennakkoperintälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 28 päivänä marraskuuta 1959 annetun ennakkoperintälain (418/59) 11 a, 11 b ja 14 §,
 sellaisina kuin ne ovat, 11 a ja 11 b § 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetussa laissa (610/79) ja 14 § osittain muutettuna 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla (482/81),
 sekä

muutetaan 11, 12 ja 13 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 § ja 51 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 11 §, 15 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 § ja 51 §:n 1 momentti mainitussa 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetussa laissa, 12 § muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetulla lailla (529/82), 13 § muutettuna mainitulla 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetulla lailla ja mainitulla 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla, sekä 16 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa, näin kuuluviksi:

11 §

Verohallitus määrää, miten ennakkonpidätys on toimitettava palkasta, 5 ja 6 §:ssä tarkoitetuista suorituksista sekä palkkaturvalain (649/73) nojalla maksettavista suorituksista. Ennakkonpidätysperusteet on määrättävä sellaisiksi, että pidätettävät määrät vastaavat mah-

dollisimman tarkoin verovelvollisen verovuoden koko palkasta tai muusta edellä mainitusta ennakkonpidätyksen alaisesta tulosta verovuonna sovellettavien veroperusteiden mukaan suoritettavien verojen ja maksujen yhteismäärää. Ennakkonpidätystä ei kuitenkaan toimiteta rahana maksettavan palkan määrää suurempana.

12 §

Verohallitus voi erityisistä syistä määrätä, että ennakonpidätys toimitetaan verovuoden alusta lukien enintään maaliskuun loppuun verohallituksen määräämin muutoksin edelliseksi vuodeksi vahvistettujen veroperusteiden mukaan.

Verohallitus voi myös määrätä, että palkasta, jota ei makseta pääasiallisesti säännöllisin väliajoin tai joka suoritetaan sivutoimesta tai tilapäisestä työstä, lomakorvauksesta taikka palkkaturvallain nojalla maksettavasta suorituksesta on toimitettava ennakonpidätys pelkästään suorituksen suuruuden perusteella määräytyvän prosenttiluvun mukaan, joka ei saa kuitenkaan olla suurempi kuin 50.

13 §

Verovelvollisen ennakonpidätystä koskeva määräys merkitään verokirjaan tai annetaan muutoin hänelle tiedoksi taikka siirretään verohallituksen määräyksestä suoraan työnantajalle tai muulle ennakonpidätyksen toimittamiseen velvolliselle suorituksen maksajalle. Myös viimeksi mainituissa tapauksissa ennakonpidätystä koskeva määräys on saatettava verovelvollisen tietoon.

15 §

Milloin ennakonpidätys on toimitettava kahdelle tai useammalle palkansaajalle yhteisesti suoritettavasta palkasta eikä esitetä selvitystä siitä, miten palkka jakaantuu heidän keskenään, pidätys on tehtävä yhteisen palkan määrästä sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää.

16 §

Tietyille palkansaajien ryhmälle, jolle voidaan yhtenäisten perusteiden mukaan myöntää muita kuin 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vähen-

nyksiä, joita ei ole otettu huomioon ennakonpidätyksen määrää vahvistettaessa, voi myös sen veropiirin verojohtaja, johon työnantajan kotikunta kuuluu, työnantajan pyynnöstä määrätä nämä vähennykset tehtäväksi tulosta ennen ennakonpidätyksen toimittamista.

17 §

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, onko ennakonpidätys toimitettava tai mitä ennakonpidätystä toimitettaessa muutoin on noudatettava, asian ratkaisee työnantajan tai palkansaajan pyynnöstä se lääninverovirasto, jonka virka-alueella työnantajan kotikunta on.

18 §

Jos palkansaaja hyvissä ajoin ennen palkan maksamista ilmoittaa, että hän haluaa ennakonpidätyksen palkastaan tehtäväksi suurempana kuin se olisi tehtävä ennakonpidätyksestä annettujen määräysten mukaan, pidätys on toimitettava sen suuruisena, kuin palkansaaja on pyytänyt.

51 §

Verovelvollisen ennakonpidätystä koskevaan 13 §:n nojalla annettuun määräykseen tai 43 §:n nojalla annettuun ennakkoa koskevaan määräykseen ei saa hakea valittamalla muutosta, ennen kuin määräyksiä on pyydetty oikaistavaksi 16 ja 46 §:ssä edellytetyllä tavalla. Edellä 15 §:n 2 momentissa tarkoitettuun verojohtajan ratkaisuun ja 21 §:n mukaista rekisteröintiä koskevaan lääninveroviraston päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1982

Tasavallan Presidentin estyneenä ollessa

Pääministeri

KALEVI SORSA

Ministeri Jermu Laine

Laki

ennakkoperintälain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 28 päivänä marraskuuta 1959 annetun ennakkoperintälain (418/59) 11 a, 11 b ja 14 §,

sellaisina kuin ne ovat, 11 a ja 11 b § 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetussa laissa (610/79) ja 14 § osittain muutettuna 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla (482/81), sekä

muutetaan 11, 12 ja 13 §, 15 §:n 1 momentti, 16 §:n 2 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 § ja 51 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 11 §, 15 §:n 1 momentti, 17 §:n 1 momentti, 18 § ja 51 §:n 1 momentti mainitussa 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetussa laissa, 12 § muutettuna viimeksi mainitulla lailla ja 9 päivänä heinäkuuta 1982 annetulla lailla (529/82), 13 § muutettuna mainitulla 10 päivänä heinäkuuta 1979 annetulla lailla ja mainitulla 26 päivänä kesäkuuta 1981 annetulla lailla, sekä 16 §:n 2 momentti viimeksi mainitussa laissa, näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

11 §.

Palkasta, joka palkansaajalle maksetaan hänen päätoimestaan pääasiallisesti säännöllisin väliajoin, on ennakonpidätys toimitettava verokirjaan merkityn ennakonpidätystunnuksen ja muun verokirjassa olevan pidätystä koskevan määräyksen mukaan kullekin vuodelle vahvistettuja laskentaperusteita käyttäen (pidätystunnuksen mukainen pidätys).

11 a §.

Palkasta, jota ei makseta pääasiallisesti säännöllisin väliajoin tai joka suoritetaan sivutoimesta tai tilapäisestä työstä tai palkkaturvalain (649/73) nojalla maksettavasta suorituksesta, ennakonpidätys on toimitettava asetuksella säädettyään prosenttiluvun mukaan, joka ei saa olla suurempi kuin 50. Pidätys voidaan kuitenkin toimittaa asetuksella säädetyistä prosenttiluvuista poiketen verovelvolliselle verohallituksen määräämällä tavalla lasketun henkilökoh-
 taisen prosenttiluvun mukaan edellyttäen, että

Ehdotus

11 §

Verohallitus määrää, miten ennakonpidätys on toimitettava palkasta, 5 ja 6 §:ssä tarkoitetuista suorituksista sekä palkkaturvalain (649/73) nojalla maksettavista suorituksista. Ennakonpidätysperusteet on määrättävä sellaisiksi, että pidätettävät määrät vastaavat mahdollisimman tarkoin verovelvollisen verovuoden koko palkasta tai muusta edellä mainitusta ennakonpidätyksen alaisesta tulosta verovuonna sovellettavien veroperusteiden mukaan suoritettavien verojen ja maksujen yhteismäärää. Ennakonpidätystä ei kuitenkaan toimiteta rahana maksettavan palkan määrää suurempana.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

prosenttiluku ei ole edellä sanottua enimmäismäärää suurempi (prosentin mukainen pidätys). Tämän pykälän mukaista pidätystä ei toimiteta 20 markkaa pienemmästä palkasta.

11 b §.

Ennakonpidätystä ei toimiteta rahana maksettavan palkan määrää suurempana. Pidätyksestä jätetään täysien markkojen yli menevä osuus lukuun ottamatta.

12 §.

Verohallitus vahvistaa 11 §:ssä tarkoitettua pidätystä varten verovuonna käytettävät ennakonpidätystunnukset ja niitä vastavat laskentaperusteet ja laatii vastaavat pidätystaulukot sekä vahvistaa, mitkä vähennykset ennakonpidätyksestä voidaan tehdä.

Ennakonpidätystunnukset, niitä vastaavat laskentaperusteet ja 1 momentissa tarkoitettut vähennykset on vahvistettava sellaisiksi, että pidätettävät määrät mahdollisimman tarkoin vastaavat palkansaajan verovuoden koko palkasta suoritettavan valtionveron, kunnallis- ja kirkollisveron sekä kansaneläke- ja sairausvakuutusmaksun yhteenlaskettua määrää. Ennakonpidätystunnuksen äyritunnus on vahvistettava sellaiseksi, että se on jaollinen luvulla 0,25.

Verohallitus voi erityisistä syistä myös määrätä, että ennakonpidätys on toimitettava verovuoden alusta lukien enintään maaliskuun loppuun edelliseksi vuodeksi vahvistettujen laskentaperusteiden mukaan.

13 §.

Verovelvolliselle annetaan verovuodeksi verokirja, johon merkitään ennakonpidätystunnus ja ennakonpidätyksestä 12 §:n mukaan tehtävät vähennykset.

12 §

Verohallitus voi erityisistä syistä määrätä, että ennakonpidätys toimitetaan verovuoden alusta lukien enintään maaliskuun loppuun verohallituksen määräämin muutoksin edelliseksi vuodeksi vahvistettujen veroperusteiden mukaan.

Verohallitus voi myös määrätä, että palkasta, jota ei makseta pääasiallisesti säännöllisin väliajoin tai joka suoritetaan sivutoimesta tai tilapäisestä työstä, lomakorvauksesta taikka palkkaturvalain nojalla maksettavasta suorituksesta on toimitettava ennakonpidätys pelkästään suorituksen suuruuden perusteella määräytyvän prosenttiluvun mukaan, joka ei saa kuitenkaan olla suurempi kuin 50.

13 §

Verovelvollisen ennakonpidätystä koskeva määräys merkitään verokirjaan tai annetaan muutoin hänelle tiedoksi taikka siirretään verohallituksen määräyksestä suoraan työnantajalle

Voimassa oleva laki

Jos on ilmeistä, että palkansaajan tulo ei verovuonna nouse määrään, josta hänen olisi suoritettava valtion- ja kunnallisveroa, voidaan verokirjaa annettaessa määrätä, ettei ennakonpidätystä ole toimitettava.

Verohallitus antaa määräykset ennakonpidätystunnusten ja muiden ennakonpidätystä koskevien tietojen antamisesta työnantajalle tai muulle pidätysvelvolliselle.

Jos verovelvollinen ei esitä verokirjaansa työnantajalle tai muulle pidätysvelvolliselle eikä pidätysvelvollinen ole saanut verohallituksen 3 momentin nojalla antaman määräyksen perusteella verovelvollisen ennakonpidätystunnusta tai muuta ennakonpidätystä koskevaa tietoa, ennakonpidätys on toimitettava verohallituksen vahvistamalla tavalla.

14 §.

Verohallitus määrää, miten ennakonpidätys on toimitettava 5 §:ssä tarkoitetuista suorituksista.

Valtiovarainministeriön asiana on antaa määräykset siitä, miten ennakonpidätys on toimitettava kausiluontoisesta työstä suoritettavasta palkasta, lomakorvauksesta sekä palkasta, joka vain osittain maksetaan säännöllisin väliajoin.

15 §.

Milloin ennakonpidätys on toimitettava kahdelle tai useammalle palkansaajalle yhteisesti suoritettavasta palkasta eikä esitetä selvitystä siitä, miten palkka jakaantuu heidän kesken, pidätys on tehtävä yhteisen palkan määrästä 11 a §:n mukaisesti.

Ehdotus

tai muulle ennakonpidätyksen toimittamiseen velvolliselle suorituksen maksajalle. Myös viimeksi mainituissa tapauksissa ennakonpidätystä koskeva määräys on saatettava verovelvollisen tietoon.

15 §

Milloin ennakonpidätys on toimitettava kahdelle tai useammalle palkansaajalle yhteisesti suoritettavasta palkasta eikä esitetä selvitystä siitä, miten palkka jakaantuu heidän kesken, pidätys on tehtävä yhteisen palkan määrästä *sen mukaan kuin verohallitus tarkemmin määrää.*

16 §

Tietylle palkansaajien ryhmälle, jolle voidaan yhtenäisten perusteiden mukaan myöntää muita kuin 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vähennyksiä, joita ei ole otettu huomioon 12 §:ssä tarkoitettuja laskentaperusteita ja vähennyksiä vahvistettaessa, voi myös sen veropiirin verojohtaja, johon työnantajan kotikunta kuuluu, työnantajan pyynnöstä määrätä nämä vähennykset tehtäväksi tulosta ennen ennakonpidätyksen toimittamista.

Tietylle palkansaajien ryhmälle, jolle voidaan yhtenäisten perusteiden mukaan myöntää muita kuin 8 §:n 2 momentissa tarkoitettuja vähennyksiä, joita ei ole otettu huomioon *ennakonpidätyksen määrää* vahvistettaessa, voi myös sen veropiirin verojohtaja, johon työnantajan kotikunta kuuluu, työnantajan pyynnöstä määrätä nämä vähennykset tehtäväksi tulosta ennen ennakonpidätyksen toimittamista.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §.

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, onko ennakonpidätys toimitettava, tai siitä, onko pidätys toimitettava 11 §:n vai 11 a §:n mukaan tahi mitä pidätystä toimitettaessa muutoin on noudatettava, ratkaisee asian työnantajan tai palkansaajan pyynnöstä se lääninverovirasto, jonka virka-alueella työnantajan kotikunta on.

18 §.

Milloin palkansaaja hyvissä ajoin ennen palkan maksamista ilmoittaa, että hän haluaa ennakonpidätyksen palkastaan tehtäväksi suurempana, kuin 11 tai 11 a §:ssä säädetään, on pidätys toimitettava sen suuruisena, kuin palkansaaja on pyytänyt.

51 §.

Ennakonpidätystä koskevaan määräykseen, joka on annettu 11 a §:n ja 13 §:n nojalla sekä ennakkoa koskevaan määräykseen, joka on annettu 43 §:n nojalla, ei saa hakea muutosta, ennen kuin niitä on pyydetty oikaistavaksi 16 tai 46 §:ssä edellytetyllä tavalla. Edellä 15 §:n 2 momentissa tarkoitettuun verojohtajan ratkaisuun ja 21 §:n rekisteröintiä koskevaan lääninveroviraston päätökseen ei saa hakea muutosta.

17 §

Jos syntyy epäselvyyttä siitä, onko ennakonpidätys toimitettava tai mitä ennakonpidätystä toimitettaessa muutoin on noudatettava, asian ratkaisee työnantajan tai palkansaajan pyynnöstä se lääninverovirasto, jonka virka-alueella työnantajan kotikunta on.

18 §

Jos palkansaaja hyvissä ajoin ennen palkan maksamista ilmoittaa, että hän haluaa ennakonpidätyksen palkastaan tehtäväksi suurempana kuin se olisi tehtävä ennakonpidätyksestä annettujen määräysten mukaan, pidätys on toimitettava sen suuruisena, kuin palkansaaja on pyytänyt.

51 §

Verovelvollisen ennakonpidätystä koskevaan 13 §:n nojalla annettuun määräykseen tai 43 §:n nojalla annettuun ennakkoa koskevaan määräykseen ei saa hakea valittamalla muutosta, ennen kuin määräyksiä on pyydetty oikaistavaksi 16 ja 46 §:ssä edellytetyllä tavalla. Edellä 15 §:n 2 momentissa tarkoitettuun verojohtajan ratkaisuun ja 21 §:n mukaista rekisteröintiä koskevaan lääninveroviraston päätökseen ei saa hakea valittamalla muutosta.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1983.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Verohallituksen päätös

ennakonpidätyksen toimittamiseksi palkasta, ennakoperintälain 5 ja 6 §:ssä tarkoitetuista suorituksista sekä palkkaturvalain nojalla maksettavasta suorituksesta

1 luku

Ennakonpidätys palkasta

1 §

Palkasta, joka palkansaajalle maksetaan hänen päätoimestaan, on ennakonpidätys toimitettava verokirjaan merkityn ennakonpidätystunnuksen ja muun verokirjassa olevan pidätystä koskevan määräyksen mukaan verohallituksen kullekin vuodelle erikseen vahvistamia laskentaperusteita tai niiden nojalla laadittuja pidätystaulukkoja taikka verokirjaan merkittyä henkilökohtaista prosenttilukua käyttäen.

Päätoimesta saatuna tulona pidetään sellaista ennakonpidätyksenalaista tuloa, josta palkansaaja saa pääasiallisen toimeentulonsa.

2 §

Lomakorvauksesta tai yli- taikka sunnuntai-työkorvauksesta, joulurahasta tahi muusta vastaavasta korvauksesta on ennakonpidätys toimitettava 1 §:n mukaisesti korvauksen ja palkan yhteismäärän mukaan taikka prosenttimääräisenä seuraavasti:

Korvauksen tai palkan määrä, mk	Ennakonpidätys, %
1,00—200,00	30
200,01—500,00	40
500,01 tai enemmän	50

Vuosiloman ajalta maksettavasta palkasta ennakonpidätys toimitetaan aina 1 §:n mukaisesti.

Lomaltapaluurahasta, lomarahasta ja muusta vastaavasta loma-ajan palkan lisäksi suoritettavasta loman pituuden mukaan määräytyvästä korvauksesta toimitetaan ennakonpidätys prosenttimääräisenä seuraavasti:

Korvauksen tai palkan määrä, mk	Ennakonpidätys, %
1,00—1 500,00	30
1 500,01—2 500,00	40
2 500,01 tai enemmän	50

Rakennustoiminnan aloilla, joilla työnantaja valtakunnallisen työehtosopimuksen mukaisesti tilittää lomapalkan ja lomakorvauksen sekä lomaltapaluurahan Postipankkiin työnantajajärjestöjen erityiselle postisiirtotilille, toimitetaan ennakonpidätys 32 prosentin mukaan.

3 §

Palkasta, joka suoritetaan sivutoimesta tai tilapäisestä työstä, ennakonpidätys on toimitettava seuraavasti:

Nostettavan tai hyvitetävän palkan määrä, mk	Ennakonpidätys, %
20,00—200,00	30
200,01—500,00	40
500,01 tai enemmän	50

Pidätys on kuitenkin toimitettava näistä prosenttiluvuista poiketen, jos verovelvollinen esittää verokirjan tai muun verotoimiston antaman määräyksen, johon on merkitty henkilökohtainen pidätysprosentti.

4 §

Verovelvollisen eläketulon lisäksi saamasta palkkatulosta ennakonpidätys on toimitettava edellä 1—3 §:stä poiketen verovelvolliselle lasketun henkilökohtaisen prosenttiluvun mukaan, jos verovelvollinen esittää verokirjan tai muun määräyksen henkilökohtaisesta pidätysprosentista.

2 luku

Ennakonpidätys eläkkeestä ja elinkorosta

5 §

Eläkkeestä ja elinkorosta ennakonpidätys on toimitettava verovelvolliselle verohallituksen vuosittain erikseen vahvistamien laskentaperusteiden perusteella määrätyn henkilökohtaisen prosenttiluvun mukaan. Jos verovelvolliselle ei ole määrätty eläkkeestä toimitettavaa ennakonpidätystä varten henkilökohtaista pidätysprosenttia, ennakonpidätys eläkkeestä ja elinkorosta on toimitettava edellä 1 tai 3 §:n 1 momentin mukaan.

3 luku

Ennakonpidätys sairausvakuutuslain ja tapaturma- ja liikennevahinkoturvan nojalla maksettavista korvauksista

6 §

Suoritettaessa sairausvakuutuslain mukaista päivä- ja äitiysrahaa sekä muuta sairausvakuutuslain nojalla tulojen ja elatuksen vähentymisestä maksettavaa korvausta vakuutetulle, ennakonpidätys toimitetaan verohallituksen erikseen vahvistamien laskentaperusteiden mukaan kansaneläkelaitoksen laskeman henkilökohtaisen prosenttiluvun suuruusena.

Ennakonpidätystä ei kuitenkaan toimiteta vähimmäismäärän suuruusena maksetusta päivä- ja äitiysrahasta, ellei ole kysymys 5 momentissa tarkoitettusta ansiotyössä olevalle verovelvolliselle maksettavasta äitiysrahasta.

Jos verovelvolliselle ei ole laskettu henkilökohtaista prosenttilukua tai verovelvollinen voi osoittaa, että prosenttilukua laskettaessa käytetyt tiedot ovat oleellisesti muuttuneet, ennakonpidätys toimitetaan verohallituksen vuosittain vahvistaman taulukon osoittaman prosenttiluvun mukaan.

Jos verovelvollinen saa samanaikaisesti muuta ennakonpidätyksen alaista tuloa, josta ennakonpidätys toimitetaan 1 §:n mukaisena tässä pykälässä tarkoitetuista korvauksista, toimitetaan ennakonpidätys edellä 3 momentissa tarkoitettun taulukon osoittaman pidätysprosentin mukaan, kuitenkin enintään 50 prosentin suuruusena.

Ansiotyössä olevalle verovelvolliselle vähimmäismääräisenä maksetusta äitiysrahasta enna-

konpidätys toimitetaan kuitenkin 30 prosentin suuruusena.

7 §

Suoritettaessa vahingoittuneelle pakollisen tapaturma- ja liikennevahinkoturvan nojalla sekä vapaaehtoisen henkilövakuutuksen nojalla tulojen ja elatuksen vähentymisestä muuna kuin eläkkeenä tai elinkorkona maksettavaa korvausta ennakonpidätys toimitetaan siten kuin edellä 1 §:ssä on määrätty.

Jos verovelvollinen saa samalta ajalta muuta tuloa, josta toimitetaan pidätystunnuksen mukainen pidätys, toimitetaan ennakonpidätys 1 momentissa tarkoitetuista korvauksista siten kuin edellä 3 §:ssä on määrätty.

4 luku

Ennakonpidätys palkkaturvalain nojalla maksettavasta suorituksesta

8 §

Palkkaturvalain (649/73) nojalla työntekijälle palkkaturvana maksettavasta suorituksesta toimitetaan ennakonpidätys 1 §:n mukaan tai prosenttimääräisenä siten, että milloin suoritus on vähintään 20 markkaa, ennakonpidätys on 30 prosenttia, kuitenkin niin, että suorituksen ylittäessä 7 500 markkaa, ennakonpidätys on ylittävältä osalta 50 prosenttia.

5 luku

Ennakonpidätys ennakkoperintälain 6 §:ssä tarkoitetuista suorituksista

9 §

Ennakkoperintälain 6 §:ssä tarkoitetuista suorituksista ennakonpidätys on toimitettava soveltuvin osin siten kuin palkasta toimitettavasta ennakonpidätyksestä on tässä päätöksessä määrätty.

6 luku

Muut ennakonpidätyksen toimittamista koskevat määräykset

10 §

Maksettaessa aikaisemmin suoritettun palkan lisäksi palkkaa tai muuta korvausta useamman

kuin yhden palkanmaksukauden ajalta tai loppusuoritusta useamman kuin yhden palkanmaksukauden aikana tehdystä urakkatyöstä, on ennakonpidätys toimitettava 1 §:n mukaan siten, että kunkin palkanmaksukauden palkkaan lisätään palkanmaksukausien luvulla jaettu osa palkasta tai loppusuorituksesta, ja yhteismääristä lasketuista ennakonpidätyksistä vähennetään aikaisemmin samalta ajalta toimitettujen ennakonpidätysten määrä, tai edellä 2 §:ssä mainittujen prosenttimäärien mukaan.

Jos korvauksen maksaja suorittaa 4 §:ssä ja 6 §:ssä tarkoitettua korvausta aikaisemmin suorittamansa lisäksi taikka kertakorvauksena, ennakonpidätys toimitetaan korvauksen yhteismäärästä siten kuin edellä 3 §:ssä on määrätty.

Siltä osin kuin 2 momentissa tarkoitettu korvaus kohdistuu samaan kalenterivuoteen, jonka aikana se maksetaan, ennakonpidätys voidaan toimittaa 1 §:n mukaisena.

11 §

Jos verovelvollinen saa sellaista tässä päätöksessä tarkoitettua palkkaa, eläkettä tai muuta korvausta, josta on toimitettava 1 §:n mukainen pidätys, verovelvollisen ei tarvitse esittää verokirjaa korvauksen maksajalle, mikäli korvauksen maksaja on saanut verokirjaan merkityt pidätystiedot verohallitukselta tai korva-

uksen saajan työnantajalta tapaturmavakuutuslain 39 §:ssä tarkoitettulla tapaturmailmoituksella tai liikennevahingossa työnantajalta pyydettyvällä vahinkoilmoituksella.

Jos verovelvollinen ei esitä suorituksen maksajalle verokirjaansa eikä maksaja saa edellä 1 momentissa tarkoitettulla tavalla tietoja pidätystunnuksesta, ennakonpidätys on toimitettava 50 prosentin suuruisena.

12 §

Eläkkeestä ja elinkorosta toimitettavaa pidätystä varten tarvittavat eläkkeensaajan pidätystunnus- tai muut pidätystä koskevat tiedot eläkkeenmaksaja saa pyynnöstä verohallitukselta. Eläkkeenmaksajan on esitettävä pyyntö konekielisessä muodossa.

Edellä 6 §:n mukaisen pidätyksen toimittamista varten kansaneläkelaitos saa tarvittavat tiedot konekielisessä muodossa verohallitukselta. Vastaavat tiedot verohallitus luovuttaa Liikennevakuutusyhdistykselle, joka voi antaa tiedot edelleen lakisääteistä vakuutustoimintaa harjoittavalle vakuutuslaitokselle 7 §:ssä tarkoitettua pidätyksen toimittamista varten.

Tämä päätös tulee voimaan 1 päivänä tamikuuta 1983.